

102044

London-tiden IV

Opposisjonen i London. In

I sin bok «Mets ved innsjøene» gir Sigurd Hoel følgende beskrivelse, men ganske forfølselig skildring av forholdene innen den norske krigslondon under okkupasjonen:

«Såk, på en eller annen stor mann fra London kom til Stockholm, og fikk tungen på glid ved den fjerde drammen, og begynte å fortelle om det som virkelig hendte i denne krigen — den nordmannen hadde sagt det om den til den. Men du kom jeg til. Og jeg — jeg — jeg....»

En måtte vist kalde det en veldig seir for nasjonens evig løbende egenkapere. Mitt under verdens største krig, bosatt midt i verdens største by, kjarte våre landmenn — hokuspokus — å skape sig Norges minste Trangvik. Komisk, utværtelig komisk. Men det gikk en på nerverene.

Det lar sig dessverre ikke nekte, at disse Hoels høist usærbelige linjer stadig dukker opp hos en, når man leser Granskingskomiteens uttalelser om forholdene i London og nordmenns indre kamp. Det er svært meget Trangvik over den.

Så overraskende er dette dog ikke. Slik er det alltid i koloniens ute. Jeg skulde tro ikke bare i de norske, men i alle små lands. Og selvsagt må det ha vært verre under krigen enn ellers. Mennekkene hadde dårlige nerver — og værre måtte dette vise sig hos dem, som hadde minst å gjøre d. v. s. hos opposisjonen. Det er mulig, at der under opposisjonens «kritikk» over Regjeringen kan skjule sig større linjer enn det fremgår av kommisjonens innstilling. Det er vel også så, at mangt og meget har hatt sin fulle berettigelse som et nødvendig korrektiv overfor utseleiser. Jo mere makt en regjering har — desto nødvendiger er det med et korrektiv. Mange ting, som nu forekommer likegyldige, kan den gang ha hatt en større betydning, eller i allfall ha fortonet sig som realiteter. Vi vet her hjemmefra, hvordan tingene kan ha forskjøvet sig i folks bevissthet. Men med alle reservasjoner bør det understrekes, at ingen, aller minst vedkommende selv, vil stå sig på en kritikk, som må fortone sig som pirke eller utslag av personlig forfengelighet.

Det vil sikkert være fornuftig, om opposisjonens menn forstår forskjellen mellom alt som idag har betydning og det som en gang fremstillet sig som hovedsakelig. Der er nevnt i innstillingen noen linjer om brente regnskaper.

Av
direktør
LORENTZ VOGT

Ryktene herom spilte en tid en betydelig rolle. Men det er av de ting, som neppe bør tas opp. Visse regnskaper bør under ekstraordinære forhold aldri komme frem. Selv under en så realitetsoverensikkelig situasjon som i 1905 lot man en enkelt mann — statsrevisjonens daværende formann — kjennegjøre regnskaperne og helst sig med hans uttalelser om at alt var lorden. Etter Granskingskomiteen fikk Stortingets konstitusjonskomité anledning til å gasse sig med regnskapene og til å legge frem en del hemmelige utgifter. Den måte, hvorpå det skjedde røpet en høist utiltalende og for landets anseelse skadelig smålighet. Der bør ikke være anledning til å gjenta dette, eventuelt i større målestokk.

Der er imidlertid et øyeblikk, som vel bør frem. Det er det såkalte E-kontors virksomhet. Der brukes om dette av kommisjonen en del nokså forblommede uttrykk. (Side 93). Disse røper, at der må ha vært megen strid, til dels av prinsipiell natur. Det samme gjelder rettskontoret i Stockholm. Da det dreier sig om menneskeskjebner og om enkelte persons adgang til å svarte sine medmennesker, bør selvsagt ofrene få adgang til å vite, hvad der er sagt, av hvem og på hvilket grunnlag. Det gjelder spørsmål om moralsk renslighet, og det er aldri prik, selv om sakene kan gjelde små og forsvarsløse individer.

Spørsmålet om general Fleischers behandling og tragiske død står i en klasse for sig.

Det er selvsagt, at en regjering til enhver tid og særlig under en krig må ha anledning til å ta som chef for overkommandoen den mann, som i første rekke har dens tillit. Den må også kunne fjerne en mann, den ikke kan samarbeide med. Disse ting er uomtvistelige. Men det karakteriserer en regjering og dens medlemmer, hvilke menn den ønsker å samarbeide med.

General Fleischer var en stråber natur. Familien motto var:

Vårt skan kan ofte stråbert være
Det viser skekten i sin ferd
men særligst det er når sere
og gir vårt navn for oss sitt verd.

General Fleischer var en av sin slekt. Der skal en betydelig overlegenhet til for å kunne samarbeide med en mann med en sterk karakter og med et stråbert sinn. Men bør ikke en general til en viss grad være stråber? Og bør ikke en Regjering glede sig herover?

Det gir sikkert for Regjeringen meget lettere å avtjene sig med menn som general Laake og Ljungberg. Men er dette egentlig noen kompliment til Regjeringen? Eller gir ikke den moderne parlamentarisme plass for personligheter i administrasjon og i militære stillinger? Hvis så er tilfellet, er det en fare for vårt politiske liv. Etter frigjøringen er menn som general Ruge og admiral Corneliusen satt utenfor. — Også disse synes å være for særpregede personligheter til å kunne anvendes.

For mange år siden skulde nærværende forfatter skrive nekrolog over en kommanderende general, som i motsetning til sin forgjenger lenge var forblitt i sin stilling tilross for megen desavouering. Under konferanse med en høist åsende militær om hvad der burde skrives, svarte denne:

«Skriv at han greide stillingen gjennom mange år, så kan leserne selv bedømme om det er en kompliment eller en grovhet». De fleste tok det sikkert som en kompliment — men var det det?

Der er ingen grunn til å hvirle opp mere støy om general Fleischers behandling. Regjeringen øvnet likeså litt i dette som i mange andre tilfelle å arbeide sammen med utpregede personligheter, av betydelig dyktighet. Dermed er det hele sagt.

Fellen ligger kanskje mindre hos de enkelte regjeringsmedlemmer enn i systemet som synes å gi liten plass for utpregede personligheter og liten evne til å forstå personlighetens verdi.

Da regjeringen i London greiet sin oppgave, vil opposisjonen aldri ha noen glede av å fortsette sin kritikk. Selv om den i mange henseender var berettiget, vil den nu etterpå fortone sig som bagatellmessig.

LORENTZ VOGT

Handelsstanden vil støtte kraftig opp under kravet om bredsporet Vestfold-bane fra høsten.

Kjøbmann Carl Carlsen gjenvalgt til formann i Tønsberg Handelsstands Forening — på fredelig generalforsamling igår.

Tønsberg Handelsstands Forening holdt igår sin årlige generalforsamling under ledelse av formannen, Carl Carlsen. Før forhandlingene begynte holdt formannen en minnetale over foreningens nylig avdøde medlem kjøbmann Olav Skipperud, Sem. Forsamlingen påbørte talen stævnende.
Styrets årsberetning, som blev lest av sekretæren, h.r. advokat O. B. Fuhr, tegnet ikke noe lyst bilde

er bokført med 95 000 kroner. Årsberetning og regnskap blev av generalforsamlingen vedtatt enstemmig og uten bemerkninger.

Valg.
Ved valgene blev formannen, Carl Carlsen, og de to utredende styremedlemmer Rolf Vik og Sverre Kjør gjenvalgt, den første enstemmig og de to andre med overveldende flertall, idet det ikke var fremsatt for-

Peder Frantzen, til valgkomité Chr. Haug, Johnny Jørgensen, Joh. Vegard, Aksel Luhr og E. Svensen. Kjøbmannskjær, til rådsmedlemmer Carl Bjørnskau, Joh. Winsvold, Øiv. Svendsen og O. B. Fuhr. Komiteen til kontroll med nyetableringer: Aksel Luhr, Carl Carlsen. Komiteen til behandling av funksjonærsaker: C. Fosaas, Helfred Hanssen. Representant i 17.mai-komiteen: Einar Evensen.

Handelsstanden og Vestfoldbanen.

Einar Sørensen spurte om styret hadde vært i kontakt med fylkets jernbanekomité i forbindelse med ombyggingen av Vestfoldbanen til bredt spor. Handelsstanden var ikke minst interessert i at endringen blev gjennomført etter programmet, og taleren vilde anbefale at foreningens bidro sitt til at det ikke blev noen ytterligere forsinkelse. Eventuelt kunde man søke samarbeide med handelsstandsforeningene i fylkets øvrige byer.
Formannen oplyste at man

Byggenummer 125 gikk navnløs på vannet.

Men Kaldnes oplevet nok en prikkfri stabelavløpning.

Hvalbåten som gled av stabelen på Kaldnes igår, tok overgangen fra land til vann slik man ventet det av en nybygging på et velrenomert verksted, og lå en stund etterpå ved kaien for å ta maskineriet ombord. Når skibet er fullført, har Kaldnes avsluttet byggingen av sin serie hvalbåter av største type, og de to hvalbåter som i løpet av et par dager får kjølen strukket på den bedding byggenummer 125 forlot igår, vil representere begynnelsen på en rekke hvalbåter av den forbedrede «Gds B»-type med 1800—2000 IHK mot 125's 2400. Kaldnes

Indu

Den her h vanak naturl regne skelig sitnas porter om å full e beids i de dustri se til statsr orde i mynd fremh «De legger mål, e llig ko cheorn, ne, o — gje blir f. organ inngsm mål v chene sis av ett år getter ling a

Hv til c Flok fru

I by vedfor en ga Gårtn mindr nen. domm trær. vel fe vilde ningss og det men i unge ordair av Jo søkte sjon f avslag styret ning i resulta med o som s: Denne nen ti familu Este sig at om at dispos: I, mai erkær krav c tet so: slik at ophør eren b